

Installera värmepump för bergvärme

Värmepumpar som tar upp värme från mark eller vatten måste anmälas till kommunen. Nedan följer anvisningar för att anmäla bergvärme, som är vanligast. Kontakta kommunens miljö- och hälsoskyddsmyndighet för information om andra värmepumpar.

Anvisningarna nedan gäller för små anläggningar, i första hand för enbostadshus.

Skaffa dig kunskap!

Värmepumpar som använder kollektor för att utvinna värme ur mark (ytjordvärme), ytvatten, berg (bergvärme) eller grundvatten måste anmälas i förväg. Vanligast är bergvärme. Värmepumpar som utvinnet värme ur luften (luftvärmepumpar) kräver inte anmälan.

Innan du installerar värmepump bör du ta reda på mer om vilken typ av anläggning som passar dig och ditt hus. Om du behöver hjälp kan du kontakta Energirådgivningen (energiradgivningen.se), som ger kostnadsfri och oberoende information.

Information om bergvärmepumpar - vad gäller?

Borrhålet för bergvärme kallas energibrunn. Innan man borrar en energibrunn måste man göra en skriftlig anmälan till den kommunala miljömyndigheten, som i Järfälla är miljö- och bygglovsnämnden. Du kan också använda e-tjänsten Anmälan om installation av bergvärmepump.

Anmälan ska innehålla uppgifter om bland annat installatör, borrhålsdjup samt tekniska data om värmepump och kollektor. Du bör därför göra dessa val innan du skickar in anmälan. Det är även viktigt att du fyller i kontaktuppgifter, fastighetsuppgifter och kommer ihåg att skriva under blanketten. Notera att handläggningstiden kan bli längre om uppgifter saknas, eftersom kommunen måste begära in kompletteringar i efterhand. Förteckning över värmepumpsinstallatörer hittar du hos Svenska Kyl & Värmepumpföreningen www.skvp.se. (Det finns även installatörer som inte är anslutna till branschorganisationen).

En ritning i skala 1:400, där borrhålet ritats in, ska bifogas anmälan. Fastighetskartan måste vara så ny att alla befintliga intilliggande byggnader och fastigheter visas. Kartan ska vara försedd med korrekt fastighetsbeteckning och gatuadress. Baskarta kan beställas på Järfälla kommuns webbplats.

Ange också avstånd till någon närbelägen byggnad samt till närmaste tomtgräns mot bebyggelse, så att hålet kan mätas in. Ska hålet gradas, d.v.s. vinklas, ska även hålets riktning (väderstreck) och vinkel (grader från lodlinjen) anges. Markera också hålets botten.

Grannyttrande

Samtliga grannar vars fastighet ligger inom en radie om 20 meter från det tänkta borrhålet ska få tillfälle att lämna synpunkter på placeringen av energibrunnen. Du ska själv lämna grannyttrandeblanketten med kopia på kartan till dina grannar. De skriftliga synpunkterna lämnas tillsammans med anmälan.

Ett godkännande från en granne brukar innebära att kommunen godkänner borrhåningen. Om en granne motsätter sig borrhåningen så får kommunen avgöra om du eller grannen har rätt. Den av er som inte är nöjd med beslutet kan sedan överklaga till länsstyrelsen.

Om det behövs så kan kommunen skicka din anmälan på remiss till berörda grannar, som sedan får möjlighet att svara. Då kommer dock ärendet att ta betydligt längre tid.

Det är **fastighetsägarens** ansvar att säkerställa att man inte borrar på ett olämpligt ställe. För att kontrollera att det inte finns tunnlar eller ledningar för el, tele och vatten där din borrhåning planeras går du in på www.ledningskollen.se

Placering av borrhål

Eftersom marken runt borrhålet kyls av med tiden så är det viktigt att du inte placerar borrhålet för nära grannars energibrunnar. Även om grannen saknar energibrunn så bör du borra med viss marginal till tomtgränsen, så att grannarna har kvar möjligheten att borra energibrunn i framtiden.

I Järfälla tillämpar vi följande avståndsregler beträffande placering av borrhål:

- 5 m till tomtgräns mot fastighet för bostadsbebyggelse, bebyggd eller obebyggd
- 20 m till borrhål till befintliga energibrunnar*
- 30 m till enskilda borrhållade brunnar för dricksvattenförsörjning
- 20 m till enskilda grävda brunnar för dricksvattenförsörjning

* En möjlighet att underskrida minimiavståndet är att grada (vinkla) borrhålet från lodlinjen, så att hålets aktiva del hamnar längre bort från grannens energibrunn än om hålet borrhållades vertikalt. Du kan placera borrhålet närmare än 20 meter från grannens energibrunn under förutsättning att följande krav är uppfyllda:

- På 40% av borrhålets djup under markytan ska avståndet till grannens borrhål vara minst 20 meter.
- Grannen är informerad om att hålet gradas så att avståndsvillkoren uppfylls.
- Hålet får inte till någon del hamna utanför tomtgränsen eller dess vertikala projektion.

Normbrunn -16

Energibrunnen ska utformas och anläggas enligt kriterier i Normbrunn 16 som beskriver försiktighetsåtgärder vid anläggning av energibrunn. Normbrunn är ett dokument framtaget av Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). Brunnens utformning ska bl.a. förhindra att förorenat ytvatten eller ytligt liggande grundvatten tränger ner i energibrunnen och berggrundsvattnet. Mer information om dokumentet finns på www.sgu.se.

Vi rekommenderar att foderröret utförs i syrafast rostfritt stål alternativt infodras med plaströr.

Certifierade borrhöretag

Borrhöretaget ska vara certifierat enligt [RISE:s](http://www.ri.se) certifieringssystem eller ha motsvarande kompetens.

Buller

Under hela tiden för anläggningsarbetet ska Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15) följas. Efter installationen får värmepumpen inte medföra högre ljudnivåer än vad som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (RR 1978:5) om externt industribuller, tabell 2.1 nyetablering av industri. Riktvärdena finns på www.naturvardsverket.se.

Oljecisterner

Cisterner som tas ur bruk ska tömmas och rengöras. Det är viktigt att påfyllnads-skyddet och avluftningsledningen tas bort så att cisternen inte återfylls av misstag. Meddela miljö- och hälsoskydds-enheten genom att skicka in ett så kallat skrotning-sintyg för cisternen där det framgår vad som gjorts, av vem och när. Ta gärna kontakt med oss om något är oklart.

Läckage

Om läckage eller annat fel uppstår på anläggningen ska du åtgärda läckaget eller felet så fort som möjligt och sanera det påverkade området. Kontakta miljö- och hälsoskydds-enheten omgående. Efter ett läckage i en bergvärmepump är det lämpligt att lanspumpa borrhålet för att minska risken för spridning i grundvattnet.

Borrhöretag

Vid borring får spolvatten inte släppas ut i dagvattenbrunnar eller på spillvatten-nätet. Spolvatten som orsakar nedsmutsning eller isbildning får inte släppas ut på allmän plats/mark, exempelvis gator. Om kommunen tvingas rensa i ledningsnätet, ordna med halkbekämpning eller städning på grund av utsläppt spolvatten faktureras detta dig som anmälare av installationen.

Beslut från kommunen

Din anmälan behandlas av miljö- och hälsoskydds-enheten, normalt sett inom 2-3 veckor från att anmälan kom in. Sedan får du ett beslut om godkännande, med de villkor som vi bedömer är aktuella för din borring. Det är viktigt att du informerar din installatör om beslutet. Beslutet går att överklaga till länsstyrelsen. Instruktioner för detta följer med beslutet.

Även grannar som hörts i ärendet har rätt att överklaga beslutet, om de motsatt sig godkännandet av anläggningen. Om en granne överklagar beslutet (inom tre veckor) så får du inte utföra anläggningen förrän länsstyrelsen beslutat i överklag-ningsärendet.

För stora bergvärmeanläggningar kan mängden färdigblandad vätska i kollektorkretsen överstiga 1 000 liter. Då måste du ha tillstånd för hantering av brandfarlig vara. Anmälan görs till [Brandkåren Attunda](#)

Efter borrningen

När borrningen är klar skriver borrhöretaget ett så kallat brunn- och borrhöretprotokoll. Detta dokument är borrhöretaget enligt lag skyldig att skicka in till Sveriges Geologiska undersökning (SGU) för registrering i det nationella brunnarkivet. Protokollet skrivs i tre exemplar och du som kund ska få ett.

För bergvärmeanmälan tar kommunen ut en avgift för att täcka kostnaderna för handläggning. Avgiften faktureras i efterhand.

För de fall där tillsyn behöver utföras debiteras en avgift per timme handläggningstid.

Verksamheter med en anläggning som innehåller sammanlagt 14 ton koldioxidekvivalenter (CO₂e) köldmedia eller mer, ska lämna in en årlig köldmedierapport, enligt förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser. Om ett aggregat innehåller mindre än 5 ton CO₂e köldmedia (10 ton CO₂e eller mer för hermetiskt sluten utrustning) ska den inte räknas med i den sammanlagda mängden köldmedia. Årsrapporten ska skickas in till miljö- och bygglovsnämnden senast den 31 mars årligen. Mer information om köldmedierapportering finns i faktabladet köldmedier på kommunens webbplats.